

Brenner J. János

Határ, körülhatároltság

A *Határtalan képzőművészet* elnevezést kapta az a kezdeményezés, amely felvidéki és vajdasági/délvidéki fiatal magyar képzőművészek között valósul meg, s amelynek eredménye e katalógus, illetve több, csoportos kiállítás.

A szervezők kezdeményezése dicséretes, ez vitathatatlan, s morfondírozva az elnevezésen, a benne felbukkanó fosztóképzőn, hihetetlen erővonalak látszanak feltörni, különösen, ha olyan fogalmakat igyekeznek áttörni, lerombolni, mint amilyen épp

a határ, a körülhatároltság, az ehhez társuló bezártság – és még sorolhatnánk. Olyanok ezek az aktivitások, pulzálások, amelyeket a vajdasági fiatal képzőművészek egytől egyig képviselnek; azok is, akik sajnálatos módon, a korlátozott lehetőségek miatt, most nem lehettek részei a programnak.

Kicsit előreugorva, s már most utalva a válogatások szempontjaira: a fenti megnyilvánulásformákat kerestük a beérkezett műveken is, és akarva-akaratlan tettük fel közben a kérdéseket: vajon miben

Lázár Tibor / *A hentes*

Sándor Laura / Város-szelet

és mennyiben újszerű egy-egy alkotás, mennyire kísérletező, illetve miben jut kifejezésre benne a határok feszegetése-áthágása? – itt és most a kifejezés szigorúan művészi értelmében, persze.

Lehet, hogy bennünk, kurátorokban mélyen legbelül ott motoszkált a válogatás során a határ-„talanság” tudata, így válogatásunkat sem kívántuk még véletlenül sem konkrét tájegységekhez, régiókhoz kötni, viszont egy „*reprezentatív*nak” tekinthető, észak-déli, vagy ha úgy tetszik: dél-északi irányvonal, tengely mégiscsak kirajzolódott Vajdaság térképén. Északról dél felé haladva a következő településekről érkeztek képzőművészeink: a Vajdaság legészakibb pontját – oly egyértelmű: – Szabadka képviseli, majd következik Csantavér–Szabadka, Zenta–Ada, Topolya–Kishegyes, Óbecse, Újvidék és végül – de korántsem utolsósorban: – Székelykeve, a világ legdélebbi, magyar többségű települése.

Felkérésükben a szervezők kiemelték, hogy fiatal képzőművészek részvételére számítanak – úgy gondoljuk, e tekintetben is megfelelő a válogatásunk, hisz a „*legfiatalabb*” résztvevőink 1996-ban, a „*legidősebbek*” pedig 1980-ban születtek. S ha jobban szemügyre vesszük az életrajzokat, az is szembeötlő, hogy nagyjából három év húzódik meg az alkotók között, ha születésük időrendjét vesszük alapul. Még egyszer ki kell emelnünk: a felkérések során egyáltalán nem térbeli és időbeli tényezőket tartottunk szem előtt, hiszen nem mérteni értékek, területi kötődések-kötöttségek szem előtt tartásával kívántunk választani. Válogatásunk másra alapult.

A látszólagos tér- és időkoordináták tehát azonnal relativizálódnak, s teret engednek a valódi válogatási szempontoknak: a tehetség mögött lüktető alkotó-, képzelő-, művészi, szellemi s nem utolsósorban

Monyov Glória / Cím nélkül

Raffai Ingrid / Ablak

Újházi Adrienn / A Gaia Ciklusai sorozatból

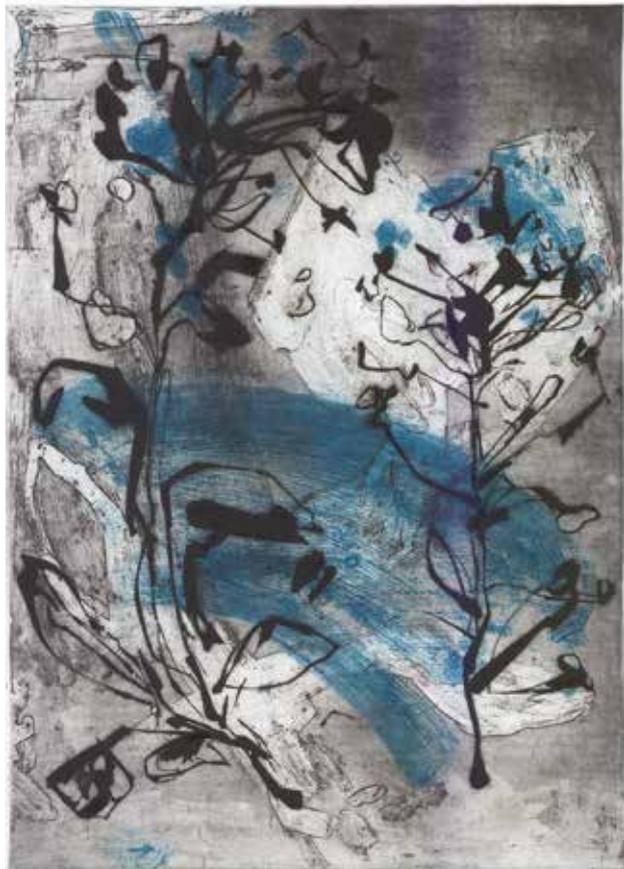
Vass Szabolcs / aminosavas önprogramozó

Gubik Korina / *Idő a térben, részlet*

teremtőerőnek; az ambíciónak; de mindenekelőtt: a vizuális kifejezési eszközök és tartalmak „sokszínűségének”, a formanyelvek változatosságának, a színes-tehetséges személyiségeknek. Alkotóink munkái reprezentálják a festészetet, az installációt, és nem idegen tőlük a kísérletező képzőművészeti hozzáállás sem. A sokféle technika lehetővé tette számunkra, hogy bemutassuk a stílusok közötti átmeneteket. A művészek mai köntösbe öltöztetik a nagy korszakok jelentős stílusirányzatait, legyen szó itt akár a reneszánszról vagy a pop-arttról. A korok jellemzői visszaköszönnek a vásznon, az alkotásokon, fűszerezve a kortárs technikák sokoldalúságával. Mondhatni: újjá élesztik azt.

A témák, az alkalmazott technikák és műfajok tekintetében tehát igen széles spektrum rajzolódik ki, s ismerve minden egyes alkotó ars poeticáját, a – már szóba hozott – kísérletezéssel, a (tulajdonképpen tudományosnak tekinthető) kutatással is találkozhattunk, mellyel egy újabb, más természetű „határfogalmat” mostak, mosnak el: a tudomány és a képzőművészet között meghúzódót. És ha már itt tartunk, befejezésül nem is idézhetünk mástól, mint Stephen Hawkingtól, aki így fogalmazott: „A civilizáció hajnala óta az ember arra vágyik, hogy megértse a világ alapjául szolgáló rendet. Kell, hogy legyen valami nagyon különlegesnek az univerzum határainak természetében. És mi lehetne különlegesebb annál, mint hogy nincsen határ. És nem lehetnek határai

az emberi törekvésnek sem. Mindannyian mások vagyunk” – ezzel pedig eljutottunk a leglényegesebb szempontig.

Argyelán Zita/ *A Herbárium sorozatból*

Pesti Emma / Sötét fény

Tarkó János / Művészet és tudomány, diptichon

Acsaji Györgyi / Álom 2.

Kincses Endre / Ez nem Amerika